

El Gironès

ANY I

NUM. 11

Redacció i Administració:
PLAÇA INDEPENDENCIA, 16. — Ent.

Dijous 6 de Abril de 1916

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Girona, trimestre 1.50 ptes.
A fóra 2.00
Numero solt 0.10

::: CAMPANYA ELECTORAL :::

Avui dijous a dos quarts de deu
del vespre en el Teatre Principal

Miting electoral regionalista

parlaràn:

Albert de Quintana i Serra

Lluís Puig de la Bellacasa

Pere Rahola i Molinas

Francesc Cambó

i el candidat

Santiago Masó i Valentí

Ciutadans: Devant l'abulia d'En Pozo i l'esperit de protesta de l'Iglesias, ha de triomfar En Masó per el seu temperament constructiu.

La propera lluita electoral més que una qüestió política és un qüestió de dignitat pels Gironins. ¡VOTEU AN EN SANTIAGO MASÓ!

Lo que 'n Masó representa

En *Santiago Masó*, es el cavaller gentil de la Girona nova que 's redressa, amb tota la fortitut del seu geni secular, reconfortat i enfortit per la sang pròdiga que vessa en holocauste d'heroisme en el altar de la Patria.

En *Santiago Masó* es la joventut, que sent ansies freturoses de lluitar, prò en una lluita d'idealitat i construcció. I es la joventut enfront la decadència de l' inutilitat d' uns i la xorquía dels altres.

En *Santiago Masó* representa la paraula viva, que porta als esperits una vibració d'entusiasme, d'aquest entusiasme juvenil que ha fressat un camí de triomf a la seva candidatura.

En *Santiago Masó* es l'afirmació en mig de la protesta. Ell mateix ens ho diu amb una elocució incomparable: «la meua candidatura es constructiva, d'afirmació perquè aquest és el fruit dels Nous Temps i dels entusiasmes de la Joventut. Tot lo que sia protecció a la cultura i al estudi, tot lo que sia ennobliment de les arts i del treball, ha de ésser per a mi objecte predilecte de la meua atenció. Dotar a Girona i a sa Comarca de tots els elements de progrés possible: en l'aula i en l' obrador, en la Pagesia, en el Comerç i en la Indústria, en el camp de la Intel·ligència i en el del Treball, per arribar a la constitució de un poble sabi i model, ric en tota mena de virtuts i de energies, veus aquí tota una noble missió a acomplir en la que em sento ja exponentiament col·laborador i de la que, estèu-ne segurs, no m' apartaré mai ni un pas.»

En *Santiago Masó* es la prodigalitat de la vida, que vessa amorosa i feconda el treball constant i profitós, que entre les esperitualitats secundaries dels seus adversaris, llueix com una concreció glorirosa de la nostra terra.

En *Santiago Masó* representa la lluita, perquè tot ell es un doll d'energia i activitat, prò no la lluita estulta d'algún dels contraris, que volia cremar pólvora per redimir la Patria, i que portava un enrenou amb procediments barroers i violents, sinó la lluita d' *intervenció*, que 's la noble i sacrosanta lluita, la de conseqüències benefactores...

En *Santiago Masó* representa el pur sentit cristià de nostra terra, sentit clarament confesat, fonament, inequívocament, demostrat per tota una vida de claríssimes transparències, de costums cristallines com l' aubada d'un jorn de primavera.

En *Santiago Masó* es representant d'aquest esperit cristià, en tota sa pureza, prò sense escarafalls, ni propagandas baladreres, ni sense adjectius. Prò sempre fa el sumís de lo que pregona amb autoritat excelsa la veu de l' Iglesia i dels

seus Pontífexs Supremes.

En *Santiago Masó* encarna els mes arrelats principis de catalanitat; estima a Catalunya amb un amor inefable i fervorós; ha lluitat sempre per Catalunya, per el triomf de les seves reivindicacions; per les seves tradicions sagrades.

En *Santiago Masó* representa pura i simplement a la Girona nostra, la Ciutat dels nostres amors i dels nostres somnis, i la benedicció de la Ciutat no caurà demunt del gironí que no procuri el triomf del fill de la Ciutat.

Tot això representa el nom d' *En Santiago Masó*.

Llegiu la crida que fa an els electors del districte de Girona, aneu avui a sentir la seva paraula.

Compareu, sospeseu.

Si sou gironins de cor, si sou catalans conscients, se convertireu en col·laboradors del triomf de Girona.

I el nom d' *En Santiago Masó* serà el vostre nom: el nom únic de tots.

Procediments electorals gubernatius

Es l' influencia dels governs funestos, d'aquells governs dels Romanones i dels Alba, que son els marmessors del heretat. ge trist de l' Espanya que caduqueija; d'aquesta Espanya que dirigida per l' anacrònica politiqueria centralista, va de tomballons pels espais de la civilització, fent, mercès a la incompetència, a la desorientació, a la disbauxa d'aquells Governes, un paper molt desairat davant el concert de les nacions que prosperen i floreixen.

Es aquesta influencia nefasta la que arriba fins a nosaltres com una torrentia d'aire malsà, ressecador, es la seva influencia, el llevat d'un sediment de segles de vergonyes i desmembrament.

Si els nostres Governes no han sapigut refrenar mai amb mà poenta el estumbament de l' Espanya; si no han sapigut curar amb remeis les seves llagues; si no han sapigut, ni voigut, deixondir-la que son fatal esmortuiment, en cambi se pinten sois en els jocs de travesura i de canalla; en l' utilitzar tota mena d'arts per a acallar la veu de l'opinió que demana pa i treball, en posar en us tots els procediments per a auiterar la lliure emissió dels seus drets de sufragi.

Un dia Catalunya, el capítol de l' Espanya nova que apuntava, va fer caure els set caps del monstre, i la viciosa constitució caciquil se vege retuda a casa nostra. Sols tenia reviscolaments en les ermes i tristes planuries de l' Espanya caduca.

Prò ara amb motiu d'aquestes eleccions, al decretar el Govern la creuda contra Catalunya, amb l' intromissió de la desastrada política dels Romanones i dels Alba, han rebrollat els vells resabis del caciquisme, i les seves proeses, que sempre son atropells a l' ànima lliure del

poble, tornen a estar al ordre del dia.

¡Quina vergonya!

I aquí entre nosaltres, a Girona i sa provincia, hem sentit efectes de la reviscolada caciquil, i l' autoritat gubernativa que sempre tem el ridícol, ha obeit la consigna de Madrid: *Guerra a lo catalanes; tots els procediments son bons per a triomfar.*

On l' autoritat gubernativa, ara representada per un català, D. Joseph Matheu, ha deixat caure tot el pés de lo seva influencia, es en el dissortat districte de Vilademuls, on lluita com a lliberador i campió de redempció En Pere Rahola.

En aquest districte de Vilademuls, el Governador, ha apel·lat a tots els recursos de la política vella. Els arcaldes han sigut cridats, amenaçant-los amb una pluja de càstics i represalies, sino imposaven al candidat cuner senyor Ballbé.

Han circulat cartes a tots els que depenaven d' algun centre oficial; s' ha lligat de mans als que eren sospitosos, i s' ha amanyegat als descontents i als satèl·lits.

S' han valgut de l' influencia oficial, i arreu han promès carreteres i ponts i millores de tota classe, de tal manera que una persona gens sospitosa de favoritisme per part nostra, ans al contrari, ha dit que mai havia vist una cosa semblant en disbauxa de promeses, que si poguessin ser realitat serien *cop determinant del daltabaix de la nostra economia.*

I encara hi há qui creu amb tot això. Sembla realment impossible! Avui que el sentit de la terra ha dominat la ficció d' uns governant plens d' inanità, qui s' a'emoritzi davant la pressió oficial, que ja no pot rés efectiu sense que tingui una sanció popular, sense indignar tots els pits nobles, demostra possehir una gran poquedat d' esperit.

Es que la nostra terra no té els seus genuíns defensors, que sabeu castigar els agravis d' uns Governes falsejats?

Amplement ressona el nostre crit de protesta davant de lo que passa a Vila-demuls; la pressió del Govern Civil es odiosa i denigrant pel país.

El poble ha d'estar ja al·ligonat de que tantes promeses que ara fan els favoris dels Governes no tenen després cap efecte, perquè un cop conseguit l' objectiu primari que 's fer vots, ja no desijen ni voles recordar-se dels pobles que ara afa-laguen.

Igual que rames de port, que amoi-xen tendrament al incaute, i després de mentir-li un amor que 's massa ràpid per ser sòlid, quan li han arrebatat la moneda miserable, desdenyosament l' abandonen amb la seva il·lusió pasatjera.

Així fa la política centralista amb nosaltres. Per acreditar-ho sols hem de recordar tota una historia de cent anys.

Electors de Vilademuls: No cregueu aquestes falses veus de sirena; no cregueu an els que no fan més que passar davant vostra com una visió. Vo-eu an aquells que tenen arrels i afeccions entre vosaltres. Voteu an En Rahola, que serà vos-

tra millor diputat.

En quan al senyor governador, ja sabem a que a'enir-nos. Les canyes s' han tornat llances, prò aquests llances tenen sempre doble tall.

COMENTARI

A la dona gironina en aquests moments

La flor d'esperitualitat dels ideals catalaneses, aquell regust puríssim que tenen del nostre pa de pagesia i de salabrò del nostre mar, aquell baume tan suau de ginesta i romaní que llencen al vent, aquell color de pí d'eterna primavera que ostenten com a símbols excels de joventut, vos determinen a vosaltres, vos donen lloc d'honor tan en el camp de la lluita, com en el banquet de la victòria.

Vosaltres en el marc de les nostres idealitats, dels nostres sentiments, hi teniu una entrada indiscutible, perquè uns i altres sou pura representació de la terra nostra. Len aquest marc vosaltres hi enquadréu, i vosaltres amb la vostra graciàli at i gentilesa, sou un ornament i una gloria, alhora que un conçol per aquesta Catalunya nostrada, matrona augusta, terra de cortesia i generositat.

Girona vos convida i Girona vos demana el vostre concurs. Es que ara Girona amb el nom d'un fill seu per bandera, dona renyida batalla a tots els manca-ments i a tots els foras erismes. I vosaltres heveu de venir al costat de Girona, que es mare d'entranyes amoroses.

I vosaltres teniu en la decisió de la lluita una intervenció remarcable i benefactora; vosaltres teniu uns poders secrets que cap'iven i si altre cosa nó, un somriure dels vos res llavis és per nosaltres un nou ardiment i un esperó que centuplica les forces.

Per Girona, que vol dir per *patriotisme*; pels vostres germans que lluiten al entorn de Girona, que vol dir *amor*, entreu a la creuada de dignitat i de lliberació.

El lloc que vos senyalem és adequat a la delicadesa i a la gracia exquisida que vos envolta.

I nosaltres sempre paladins del vostre nom, serém una vegada més els millors i més devots admiradors de tot lo que representeu.

PONS

La candidatura Regionalista de Barcelona

La «Lliga Regionalista» de Barcelona amb aquella claríssima visió de la cosa política que té en cada moment, ha proclamat la candidatura en les properes eleccions ha d'emportar-se la victòria.

La candidatura regionalista per Barcelona, està integrada per representants de les quatre provincies catalanes, per a

Electors de Vilademuls: No creieu als que amb motiu de conseguir els vostres vots, vos prometen coses que després no compliran.

Qui no voti an En Masó i an En Rahola, vota la política centralista, i als forasters, PROFESSIONALS i SOBREVINGUTS en política.

Electors de Vilademuls: Entre en Rahola, que viurà entre vosaltres, i En Ballbé que no té cap arrel en el districte.
¡Trieu!

CANDIDATURA REGIONALISTA PER LA PROVINCIA DE GIRONA

DISTRICTE DE GIRONA

Santiago Masó i Valentí

ADVOCAT

DISTRICTE DE PUIGCERDA

Eusebi Bertrand i Serra

FABRICANT

DISTRICTE DE SANTA COLOMA

Joan Ventosa i Calvell

ADVOCAT

DISTRICTE DE VILADEMULS

Pere Rahola i Molinas

ADVOCAT

demostrar que és tota Catalunya la viu en Barcelona, per a demostrar una concreció de tota Catalunya, en aquests moments d'èpica lluita, enfront de tots els altres elements aliats al govern central anti-català, que ha decretat la mort de les nostres coses més pures, llençant la virulència de les seves ires, que son una reproducció de vells antagonismes, odis vergonyosos, covats en els cors d'aquesta política centralista, l'enemiga més formidable de l'Espanya nova.

La candidatura regionalista de Barcelona, ha portat un alè inolvidable als cors de tots els bons catalans, i nosaltres hem sentit revivre en nostres esperits la joia intensa d'acoblar-nos com un sol home al entorn de la bandera sacrosanta de la Patria rediviva.

La candidatura regionalista de Barcelona, contrasta fortament amb l'inanitat, amb la grissor de les altres candidatures. La candidatura regionalista de Barcelona és com l'entranya latent, palpitant de Catalunya.

La candidatura regionalista de Barcelona és l'idealitat, la Catalunya tota enfront la poltiqueria que caracteritza a les dels altres estols polítics.

La candidatura regionalista de Barcelona, ens porta el regust d'una cosa ben propia nostra, ens recorda aquella venerable institució jurídica de l'HEREU, que té per missió l'ajudar als seus germans que fan pesarosos el camí de la vida, i que en reciprocitat d'amor aquestos germans, els

fills externs, corren amatents a sostenir la casa de l'hereu, quan aquest se veu despiatadament compatut.

Barcelona, cap i casal de Catalunya, l'hereu de Catalunya, ha contribuït al engrandiment de totes les comarques catalanes, ara és, doncs, natural i concolador el fet d'anar representació de tota Catalunya a comunicar tota la vivior de la Patria conjunta, a l'herdica, a l'hermosa, a la gran ciutat de Barcelona.

El Regionalisme és, ara i sempre, l'únic que pot salvar a Catalunya i redimir a Espanya.

En la candidatura catalana de Barcelona hi figuren: *D. Albert Rusiñol* i *don Lluís Ferrer-Vidal*, per Barcelona; *don Carles de Camps, marqués de Camps*, per Girona; *D. Magí Morera i Galícia*, per Lleida, i *D. Antoni Albofull*, per Tarragona.

I tots enardits d'entusiasme sant hem de cridar a ple pulmó el crit sagrat de ¡VISCÀ CATALUNYA!

AGRE-DOLÇ

Copiem de *Diario de Gerona*.

«Copiamos, tomándolo de *El Norte*, el siguiente párrafo del discurso pronunciado por el Sr. Font y Fargas en el mitin celebrado el pasado domingo en el Teatro Principal: «A los tradicionalistas nos está vedado hacer ciertas cosas, como es, apoyar ciertos candidatos de la iz-

Un fill dé la terra, és el seu millor representant En Santiago Masó, és l'únic candidat fill de Girona.

quierda, por confesar a Dios en todos los órdenes de nuestra vida».

I efectivamente en plena disconformidad con lo anteriormente transcrito, o sea, poniéndose en contradicción consigo mismo, el Sr. Font y Fargas es uno de los firmantes de la carta que dirigida a los jaimistas de Santa Coloma de Farnés contiene una terminante declaración de apoyo al candidato izquierdista por aquel distrito, el republicano Sr. Torras Sampol.

¿Será que este candidato izquierdista, igual que el que a título de tal, lucha por el distrito de Puigcerdá, Sr. Dagas, son de estos ciertos candidatos izquierdistas, a quienes no está vedado a los tradicionalistas apoyarles resueltamente? ¡Señores un poco de lógica!

El Autonomista s' enfadà perquè atribuïm totes les representacions de coses de valer al nos'ra candidat, com si aquest, diu, vingués a tenir una exclusiva.

Política i personalment, en els actuals moments, En Santiago Masó, es cert té aquesta exclusiva, i sentim tenir que dir això, perquè després sens titllarà de personalistes.

En quan a que volguem l'exclusiva, és molt natural, perquè encara no sabem que ningú hagi fet l'elogi esperitual del candidat que *El Autonomista* patrocina (?).

Ho sentim per ell.

Els maurins se donen als diables, al palpar la derrota del seu senyor Peyra.

La persona tan respectable d'aquest senyor mereixedora d'el·logi, és llàstima que vagi barrejada amb el maurisme, que en el teatre de la política actua de partíquí d'una farsa.

El senyor Ventosa ha obtingut, del Ministeri de Gracia i Justicia, una subvenció de 1000 pessetes per l'obra de l'Iglesia de Lloret de Mar.

La R. O. és del 18 del passat Març, molt avans del període electoral.

Què diràn d'això els nostres jaumins?

L'Avenç de la Garrotxa que és un setmanariet que fa propaganda pel senyor Ballbé i Gallart diu que l'orientació política en les actuals eleccions és de «esquerres contra dretes» i que els jaumins del senyor Iglesias, del braç del senyor Ballbé, treballen per l'únic candidat d'esquerra.

Es edificant, veritat, electors de Vilademuls?

L'orgue dels senyors Iglesias i Font, s'ocupa que lo que avant-d'airli retreien de caicar els el·logis al senyor Iglesias amb els que feia *Diario de Gerona* d'En Masó.

Bat palmes *El Norte* i diu que és una agafada de dits perquè ho varen fer ex-

prés, celebrant la seva habilitat per haver daurat tan bé la píldora.

Els jaumins al dir això creuen que vivim en un país de plena ignocencia; creuen que no'ls coneixem.

I venen a compondre la manca d'original amb l'originalitat.

Deiem l'altre dia que per a combatre a n'En Fernandez del Pozo, no teníem arguments per la raó aquella de lo inofensiu de la seva persona—semblant a l'*Home de pedra de Sant Domingo*—que no ha fet ni bé ni mal; emprò avui li volem tirar una floreta.

Perquè certament En Fernandez del Pozo ha fet quelcom, encare que sia a última hora, i cal que el fet li sia reconegut.

En un telegrama que fa pocs dies va enviar als seus amics i que ens va fer pensar amb aquelles cartes que escriuen el *Reis*—volem dir els d'Orient—als nois bons minyons per lo combiat que anava de regals i concessions, participava a la Societat Cultural *Athenea* que li havia obtingut un important bagatge artístic de *yesos y cromografias*. I l'home ho deia tot satisfet recomanant que ho diguessin als de la Junta.

¡Ai, senyor Fernandez, i quin poder el seu! ¡Això és amor a la Cultura i a Girona! Ja no podem dir que no ha treballat per nosaltres!

Però nosaltres li preguntem maliciosament:—perquè ja entenguerem que la fausta nova podia a el·leccions—vol dir que no ens va pas endossar un saldo i que els *yesos* i les *cromografies* no farán olor de resclosit, tipus d'estar en els soterranis d'algún Ministeri o Palau de enéssima categoria?

Senyor del Pozo: alerta amb les ensarronades, perquè els catalans son molt vius i una mica il·lustrats per saber si's tracta, o no, de *santis-de-guixi* i cromos de la *racolata Juncosa*.

Corones dentals Audouard

de 2! Kts., fetes a mida i col·locades en dos hores, estalviant viatges i visites inútils.—De 20 a 30 pessetes.

Estudis i dictàmens radiografics

d'anomalies de la dentició en els infants i d'enfermetats dels ossos i demés desordres de les sinuositats bucal

PONTS - BRIDGES - INLAYS

i treballs d'or a preus convencionals.

St. Francisco 12-1er. -- GIRONA

Torres - Imprenta - Gerona

Penseu, electors, que tots els partits, menys el regionalisme, ha pactat amb el Govern, causant de totes les desgracies del nostre poble.
¡Voteu als regionalistes!

Voteu an En Masó, recomaneu la seva candidatura als amics, convertiu-se en uns propagadors del seu nom i de lo que significa.
Girona vos en sentirà grat.

GRAN FÀBRICA

d' Aiguardents,
Licors,
Aixarops,
Vermouth,
i vins selectes

JAUME REGÁS

Pont Major de Girona

Grans premis en les Exposicions universals de Paris (1878) i de Barcelona (1888).

SOMBRERERIA**de RAIMONDA CREUHET**

Rambla Llibertat-22 -(Sota les voltes)

Gran assortit de sombreros i gorres de totes classes.

Trajos per a nens**F. SOLÀ****Optic i Joier**

Rambla de la Llibertat, - 26

GIRONA

Busquets i Llapart

BANQUERS

Ciudadans 5 i Ferreries Velles 6 - GIRONA
Telefons: Urbà, 88 - Interurbà, 53

Comprém i veném, a l'acte, tota classe de valors nacionals i estrangers.

Realitzém, amb gran ventatja, totes les operacions de

BANCA, BORSA, CANVI, VALORS i CUPONS

**Dalman Carles,
Plà i Cia.**

Editors. -- GIRONA

Fabrica de Galetes i Biscuits

DE

SALVADOR PLAJA

Premis en les Exposicions Internacionals del Tibidabo i de Barcelona

Telefon 204 - Figuerola 33.-GIRONA

PERE M. CARRÉ

Habilitat de Classes passives, de Presons i de Sanitat

CENTRE ADMINISTRATIU

Representació d'Ajuntaments, fabricants i particulars.

(Unic despatx amb consulta gratis als Ajuntaments)

Representant en Barcelona i Madrid

Carrer de la Forsa, 8, 1er.-Girona

Telefon interurbà n.º 40

ESMERAT SERVEI D' AUTOS

I COTXES DE LLOUER

DE

J. PLÉ, BOSCH Y Cia.

Ciudadans, 10 i Ronda Figuerola
Telefon 221 Telefon 236

Especialitat en carruatges per a empreses particulars i oficials, casaments, bateigs i enterraments, etc., etc.

Economía en els preus

GRAN ESTABLIMENT**de MANUEL PUJADAS**

Antiga CASA BONET, fundada en 1840

Abeuradors 10 i 12
Rambla de la Llibertat, 39
GIRONA

Camiseria, Merceria, Perfumeria, Llenceria,
Optica de Precisió

nmens assortit en Corbates, Teixits i genrés de punt per a la temporada d' hivern
ESPECIALITAT EN ELS ENCÀRRECS

SABÓNS

Barangé

BARCELONA,
GRANOLLERS, GIRONA

Alfred Ferrer

SASTRE-MODISTO

Plaça Constitució, 4, 1^{er}
i Plaça Bell-Hoch, 2, 2^{on}

GIRONA

IMPRESSA**I LLIBRERIA****D. TORRES**

**OBJECTES
D' ESCRIBORI**

GIRONA PL. CONSTITUCIO, 9

SASTRERIA SMART

de J. Fernandez

Ciudadans - 18

Tall inmillorable.
Les mes altes novitats
en tota temporada

Perruqueria de**R. CARBÓ**

Ciudadans, 16 (Hotel Italians)

Especialitat en el tall del cabell i barbu

Servei esmerat

i antiséptic.

Abonaments

especials

Estanislau Aragó

Procurador dels Tribunals

Ciudadans -- 5. -- GIRONA

De 9 a 12 i de 6 a 9

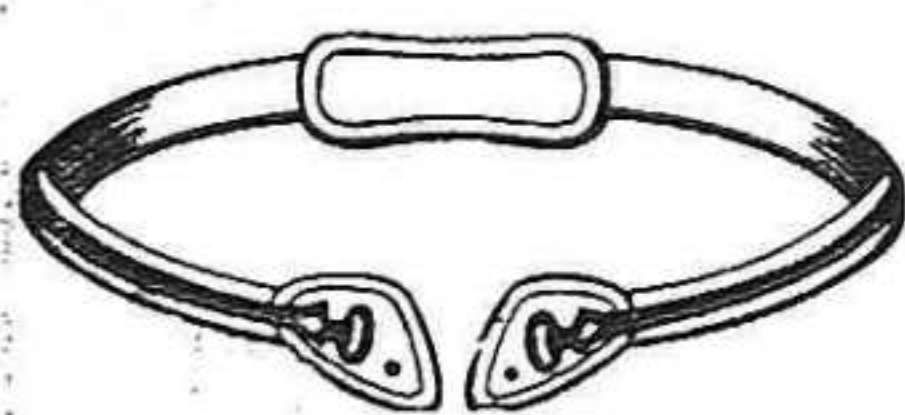
Josep M.^a Riera i Pau

Metge Especialitzat en Malalties de

GOLA, NAS i ORELLES

Consulta de 9 a 12

NOU DEL TEATRE - 1 - 1er
(cantonada a la plaça del Vi)

LA CREU ROJA

FARMACIA
ORTOPEDIA
PERFUMERIA

F. de A. Roca

Gabinet Ortopédic per a la col·locació de tota mena d' aparells per a corregir les deformitats del cos humà
Especialitat i grans existències en

Braguers i Faixes ventrals

SERVEI PERMANENT

Plaça del Oli. - Girona

EL GIRONÉS

PERIÓDIC SETMANAL

Política, Literatura, Art, Ciència, Informació Local i Comarcal

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Girona trimestre	1'50 ptes
A fòra	2'00 "
Numero solt	0'10 "